

B1.3a Biologisk mångfald: Skyddade mark- och vatten- områden med höga naturvärden

Biologisk mångfald innebär att naturen är rik på variation – att vi har flera olika ekosystem och naturtyper som utgör livsmiljöer; många olika arter i livsmiljöerna och ekosystemen; och dessutom genetisk variation inom varje art. Biologisk mångfald är ingen ekosystemtjänst, utan en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga förmåga att leverera ekosystemtjänster.

Förlusten av biologisk mångfald är en av vår tids stora utmaningar. Naturen har blivit fragmenterad bland annat genom mänsklig mark- och vattenanvändning. Det har lett till förluster av naturliga livsmiljöer för många arter. En mångfald av arter och livsmiljöer av tillräcklig storlek, kvalitet och som hänger ihop är en grundförutsättning för långsiktig tillgång av ekosystemtjänster och för människors hälsa och välfärd.

Den här kartläggningen visar var det finns skyddade områden. Det finns olika typer av formellt skydd som omfattas av särskilda regler vilket påverkar mark- och vattenanvändningen. Det är viktigt att känna till dem vid arbete med fysisk planering.

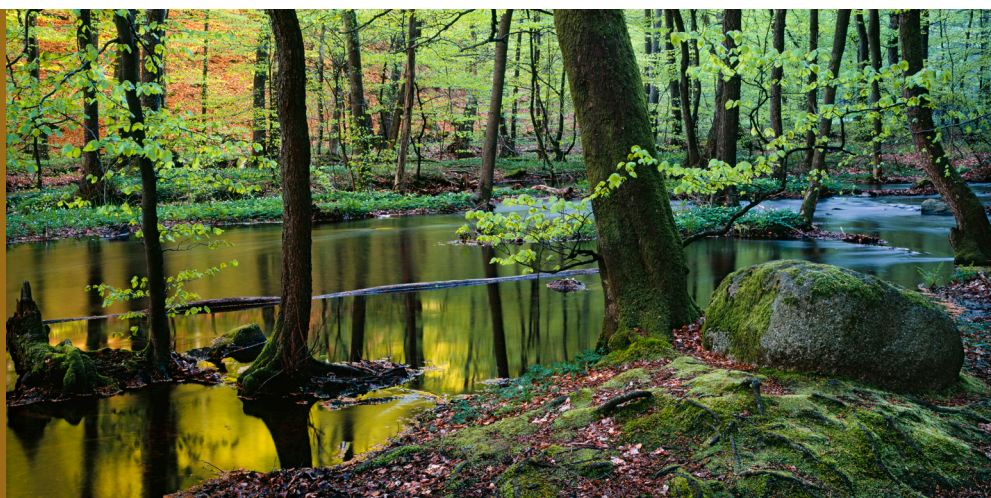
Läs mer om:

Biologisk mångfald – sök på "Allt om biologisk mångfald" på Naturvårdsverkets webbplats.

Läs mer om Grönplanering

Naturvårdsverket och Boverket har tillsammans tagit fram en vägledning om grönplanering och grönplaner.

naturvardsverket.se

EKOSYSTEMTJÄNST

Biologisk mångfald är en grundläggande förutsättning för ekosystemens långsiktiga förmåga att leverera ekosystemtjänster.

**VAD VISAR
KARTSKIKTET?**

Kartskiktet visar var det finns mark- och vattenområden som är formellt skyddade (genom beslut enligt Miljöbalken 7 kap eller genom överenskommelse med markägare).

**ANVÄNDBARA
SKALNIVÅER**

- Kommun
- Tätortsnära zon (tätort med omgivande mark, områden mellan tätorter)
- Tätort

ANVÄNDNING

Kartläggningen är ett viktigt underlag för att belysa vilka skyddade områden som finns att beakta i den fysiska planeringen på regional och kommunal nivå. Särskilda regleringar påverkar markanvändningen i skyddade områden.

Kartskiktet är användbart som underlag i strategisk planering som översiktsplanering, i detaljplanering och vid naturvårdsarbete.

**ANVÄNDBARA
UNDERLAG**

- Geografisk information som finns för nedladdning från Naturvårdsverkets webbsida för skyddad natur. Sök på "skyddad natur – naturvårdsverket"

För illustrationer

- Lantmäteriets ortofoton, kartor eller kommunens egna kartunderlag för bebyggelse, vägar, järnvägar m.m. för orientering (Tips: information finns även i Nationella marktäckedata, NMD)
- B1.1. *Grönstrukturens geografiska utbredning* kan användas för att visa var värdekärnorna finns inom den befintliga grönstrukturen (se beskrivning för kartskikt B1.1 på Naturvårdsverkets webbplats, sök på "Vägledning om grönplanering")

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Naturvårdsverket har samlat information kring formellt skyddade områden på webbsidan ”Skyddad natur”. Det kan vara en bra ingång till inhämtning av geografiska data.

Under fliken ”kartskikt” finns en lista över formellt skyddade områden enligt Miljöbalken 7 kap, dvs nationalparker, naturreservat (inklusive kommunala reservat), naturvårdsområden, djur- och växtskyddsområden, skogligt biotopskydd samt övriga biotopskyddsområden. Där finns även Natura 2000-områden som ingår i EU:s nätverk över särskilt skyddsvärda områden. Naturvårdsavtal (som är en tidsbegränsad överenskommelse mellan markägaren och staten) finns samlade under rubriken områden med särskilda restriktioner. Områdena visas på karta till höger på skärmen.

För att ladda hem områden inom enskilda län eller kommuner är det smidigt att gå in under fliken ”sök” där går det att ange önskat län eller kommun. Då sammanställs en lista över aktuella områden i det länet eller kommunen och dessa områden kan laddas ned för användning i eget GIS (shape-format). Naturvårdsavtalen ingår inte i listan utan dessa behöver hämtas separat, via fliken ”kartskikt”, se vidare instruktioner nedan under avsnitt *Konkreta arbetsmoment*.

Konkreta arbetsmoment:

- Gå in på Naturvårdsverkets webbsida för skyddad natur. Sök på ”skyddad natur – naturvårdsverket”
- Gå in under flik ”sök” och ange önskad kommun i sökrutan för ”enkel sökning”. Det kommer upp en lista över alla skyddade områden i kommunen (även vattenskyddsområden). Listan består av namn på området, skyddstyp, kommun och beslutsstatus för skyddet. En informationsruta öppnas vid klickning på områdets namn. I rutan syns allmän info för området. Under fliken ”dokumentation” finns beslut och föreskrifterna för nedladdning. Det finns även en flik för marktäckedata, då information över andel av olika klasser enligt Nationella marktäckedata (NMD) redovisas i en tabell.
- *Nedladdning av listan:* ovanför listan till höger finns en pilsymbol för nedladdning. Texten ”exportera sökresultat” kommer upp när datormusen ställs över symbolen. Genom att trycka på symbolen kan områdenas geometrier laddas ner (shape-format). En nedladdningsfil med namnet “sknat-export.zip” laddas ned till din dator.

Lägg zip-filen på lämplig katalog på din dator och packa upp den. Det kommer att vara 2 eller 3 shape-filer (N2000_polygon, NVR_polygon och även NVR_point i det fall det finns naturminnen med i sökresultatet). Dessa filer kan du sedan använda vidare i ditt eget GIS. Beskrivning av attribut och koder finns i produktbeskrivningen som kommer med vid nedladdningen av data.

- *Nedladdning naturvårdsavtal:* Naturvårdsavtal kan tecknas av Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket eller länsstyrelsen.

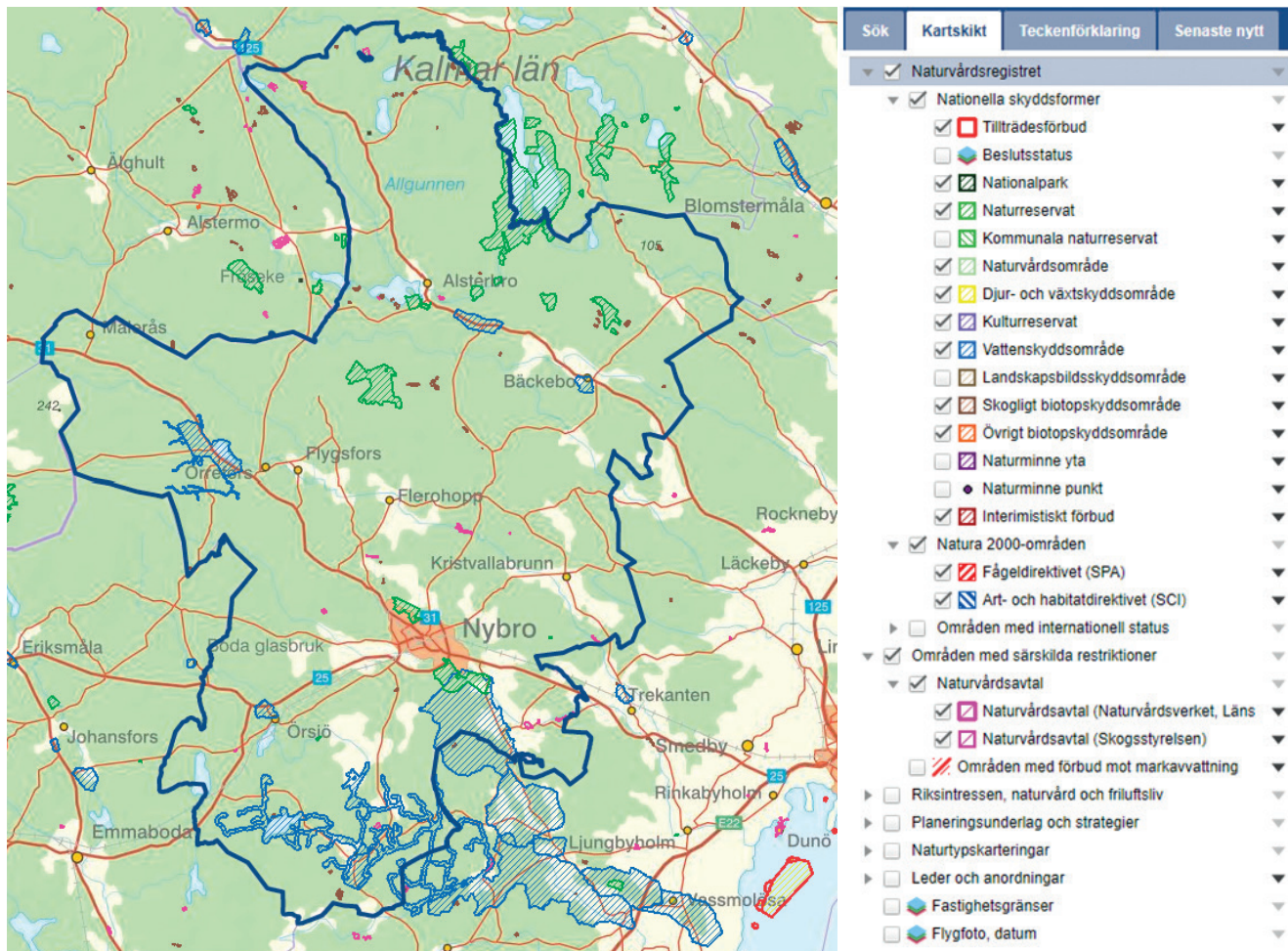
För att hämta Naturvårdsavtal som tecknats av länsstyrelsen eller Naturvårdsverket så öppna filen ”kartskikt”. Gå till ”Områden med särskilda restriktioner/ Naturvårdsavtal/Naturvårdsavtal (Naturvårdsverket/Länsstyrelsen)”. Välj pilen till höger om texten och välj metadata. Där kommer information om data och även en länk för nedladdning av data.

- Gör på samma sätt för naturvårdsavtal som har tecknats av Skogsstyrelsen, det kommer att visas en lång länk som ger en lista över nedladdningsbara filer nationellt eller länsvis.

Illustrationer och redovisning:

För orienterbarheten ta med bebyggelse, vägar m.m. Kartskikt B1.1 *Grönstrukturens geografiska utbredning* kan tas med för att visa grönstrukturens totala geografiska utbredning.

EXEMPEL

Kartinformation

Här visas alla formellt skyddade områden inklusive naturvårdsavtal.

Källa: Källa: Skyddad natur, Naturvårdverket.

Kartinformation

Här visas alla formellt skyddade områden inklusive naturvårdsavtal på Öland.

Källa: Skyddad natur, Naturvårdverket.

